

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Projektas

*Skaitmeninio ugdymo turinio
kūrimas ir diegimas*

Nuotolinis susitikimas su metodinių būrelių ir asociacijų atstovais

*Tautinių mažumų gimtosios kalbos ir literatūros
bendrosios programos atnaujinimo darbų pristatymas*

2020 m. liepos 10 d.

Danuta Szejnicka, NŠA Ugdymo turinio departamento
Ugdymo turinio rengimo skyriaus metodininkė

TM GK Pasiekimų sritis (pradinis ir pagrindinis ugdymas)

1. Kalbėjimas, klausymas ir sąveika
2. Skaitymas ir teksto suvokimas
3. Rašymas ir teksto kūrimas
4. Kalbos (sistemos) pažinimas
5. Literatūros ir kultūros pažinimas

Tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros dalyko pasiekimų sritys

Ana Jasinska, Vilniaus Jono Pauliaus II gimnazijos mokytoja, Bendrųjų programų atnaujinimo grupės narė

1. Kalbėjimas, klausymas ir sąveika

1.1. Klausyti ir suprasti įvairių tekstų turinį ir intenciją, analizuoti ir interpretuoti turinio elementus, nagrinėti tekstą kalbinės raiškos atžvilgiu, gebėti analizuoti ir vertinti kalbinį elgesį.

1.2. Dalyvauti įvairiose komunikavimo situacijose (*kalbėti, replikuoti, diskutuoti*), tikslingai ir tinkamai komunikuoti (*etikos ir etiketo principai*), atsižvelgiant į tikslą, adresatą.

1.3. Įvertinti komunikavimo situaciją (ne)formalumo atžvilgiu ir pasirinkti tinkamas kalbinės raiškos priemones (*bendrinė kalba, šnekamoji kalba, tarmė, kalbos stiliai*). Laikytis kalbos normų.

1.4. Taikyti klausymosi ir kalbėjimo strategijas.

Tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros dalyko pasiekimų sritys

Ana Jasinska, Vilniaus Jono Pauliaus II gimnazijos mokytoja, Bendrųjų programų atnaujinimo grupės narė

1. Kalbėjimas, klausymas ir sąveika. Pavyzdžiai

1.2. Dalyvauti įvairiose komunikavimo situacijose (*kalbėti, replikuoti, diskutuoti*), tikslingai ir tinkamai komunikuoti (*etikos ir etiketo principai*), atsižvelgiant į tikslą ir adresatą.

3-4 mokymosi metai

Girdimai /aiškiai kalbėti monologu, dalykiškai dalyvauti pokalbyje, dažniausiai tinkamai naudotis neverbalinės kalbos priemonėmis (mimika, judesiais, žvilgsniais, kūno laikysena).

Bendraujant (klausantis ir kalbant) atsižvelgti į kalbėjimo tikslą (pasakoti siekiant sudominti, aiškiai informuoti, tiksliai paaiškinti, išsamiai apibūdinti), adresatą ir komunikavimo situaciją; rodyti pašnekovui susidomėjimą, gerbti kito nuomonę, laikytis mandagaus bendravimo susitarimų.

9-10 mokymosi metai

Gebėti sąmoningai kalbėti viešai, dalyvauti įvairaus pobūdžio komunikavimo situacijose, pasirenkant tinkamas neverbalinės kalbos priemones.

Inicijuoti ir plėtoti pokalbį, išreikšti ir pagrįsti požiūrį, pritarti ar prieštarauti, atsižvelgiant į kalbėjimo tikslą, situaciją ir adresatą. Atidžiai klausytis, suprasti tiesiogiai ir netiesiogiai išsakytas kalbėtojo intencijas, adekvačiai reaguoti žodinėmis ir nežodinėmis priemonėmis, laikytis kalbos etiketo.

Tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros dalyko pasiekimų sritys

Nina Petkevich, Vilniaus P. Skorynos gimnazijos mokytoja, Bendrųjų programų atnaujinimo grupės narė

2. Skaitymas ir teksto suvokimas

2.1. Skaityti ir suvokti įvairių tipų tekstus (verbalinius ir neverbalinius), taikyti įvairias skaitymo strategijas, atsižvelgiant į skaitymo tikslą.

2.2. Įžvelgti ir aptarti skaitomų tekstų turinio ir kalbinės raiškos elementus, teksto kontekstus, intenciją, informacinę vertę.

2.3. Ieškant informacijos, tikslingai ir atsakingai naudotis įvairiais šaltiniais ir technologijomis, vertinti šaltinių patikimumą, rūšiuoti, pasirinkti ir vertinti informaciją.

Tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros dalyko pasiekimų sritys

Nina Petkevich, Vilniaus P. Skorynos gimnazijos mokytoja, Bendrųjų programų atnaujinimo grupės narė

2. Skaitymas ir teksto suvokimas. Pavyzdžiai

2.3. Ieškant informacijos tikslingai ir atsakingai naudotis įvairiais šaltiniais ir technologijomis, vertinti šaltinių patikimumą, rūšiuoti, pasirinkti ir vertinti informaciją.

3-4 mokymosi metai

Naudojantis nurodytais informacijos šaltiniais, savarankiškai arba su mokytojo pagalba atrinkti informaciją, kuri yra svarbi konkrečiam skaitymo tikslui (pvz., sužinoti, pritaikyti, kurti). Mokyti savarankiškai ir atsakingai naudotis medijomis. Bandyti savarankiškai grupuoti, pertvarkyti informaciją.

9-10 mokymosi metai

Savarankiškai rasti kelis įvairaus pobūdžio šaltinius ir mokymuisi reikalingą informaciją (taip pat informaciją iš masinės komunikacijos). Tinkamai ją pasirinkti, klasifikuoti. Vertinti šaltinių informatyvumą, patikimumą. Kitiškai vertinti medijų kultūrą. Atpažinti medijoje pateikiamos propagandos apraiškas. Paaiškinti, kas yra manipuliacija ir kuo ji žalinga asmenims ir valstybei.

Tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros dalyko pasiekimų sritys

Joanna Szczyglovska, Vilniaus J. I. Kraševskio gimnazijos mokytoja, Bendrųjų programų atnaujinimo grupės narė

3. Rašymas ir teksto kūrimas

3.1. Kurti įvairių tipų tekstus, laikantis kalbos normų ir žanro reikalavimų, atsižvelgiant į tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją.

3.2. Tinkamai ir estetiškai pateikti savo sukurtą tekstą, panaudoti vaizdinę medžiagą tekstams iliustruoti, pasitelkiant technologijas.

3.3. Taikyti rašymo strategijas (teksto planavimo, redagavimo, funkcionalumo, temos vientisumo, rišlumo aspektais ir kt.).

Tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros dalyko pasiekimų sritys

Joanna Szczygłowska, Vilniaus J. I. Kraševskio gimnazijos mokytoja, Bendrųjų programų atnaujinimo grupės narė

3. Rašymas ir teksto kūrimas. Pavyzdžiai

3.1. Kurti įvairių tipų tekstus, laikantis kalbos normų ir žanro reikalavimų, atsižvelgiant į tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją.

3-4 mokymosi metai

Atsižvelgiant į tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją žodžiu ir raštu kurti tekstą nuosekliai plėtojant mintį. Siekiant aiškumo, sieti sakinius. Tikslingai vartoti įvairių rūšių sakinius.

7-8 mokymosi metai

Atsižvelgiant į tikslą, komunikavimo situaciją ir adresatą žodžiu ir raštu kurti įvairių tipų, žanrų ir skirtingos paskirties kūrybinius tekstus. Gebėti kalbant ir rašant argumentuotai išreikšti savo požiūrį į įvykius, reiškinius ar tekstus, jį pagrįsti asmenine patirtimi, grožiniais ir negrožiniais teksta. Laikytis trinarės teksto struktūros, vidinės pastraipos struktūros reikalavimų ir jų proporcijų.

Tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros dalyko pasiekimų sritys

Irina Tarasova, Vilniaus Levo Karsavino mokyklos mokytoja, Bendrųjų programų atnaujinimo grupės narė

4. Kalbos (sistemos) pažinimas

- 4.1. Suvokti pagrindines kalbotyros sąvokas, terminus ir juos taikyti, aptariant gimtosios (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) kalbos, kalbinės komunikacijos reiškinius ir mokantis kitų kalbų.
- 4.2. Taikyti gimtosios (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) kalbos sistemos (fonetikos, morfologijos, sintaksės, leksikos, žodžių darybos) žinias, taisyklingai ir tikslingai vartojant kalbą.
- 4.3. Sąmoningai stebėti kalbinius reiškinius, vykstančius daugiakalbėje aplinkoje, ir reflektuoti; gretinti mokamų kalbų ar jų atmainų (pvz., gimtosios ir kitos kalbos, bendrinės kalbos ir tarmės) kalbinius elementus.
- 4.4. Taikyti kalbos žinių kaupimo ir sisteminimo; taisyklingo kalbėjimo ir rašymo strategijas.

Tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros dalyko pasiekimų sritys

Irina Tarasova, Vilniaus Levo Karsavino mokyklos mokytoja, Bendrųjų programų atnaujinimo grupės narė

Kalbos (sistemos) pažinimas. Pavyzdžiai

4.3. Sąmoningai stebėti kalbinius reiškinius, vykstančius daugiakalbėje aplinkoje, ir reflektuoti; gretinti mokamų kalbų ar jų atmainų (pvz., gimtosios ir kitos kalbos, bendrinės kalbos ir tarmės) kalbinius elementus.

3-4 mokymosi metai

Suprasi, kad egzistuoja kalbų įvairovė. Su mokytojo pagalba stebėti kalbos reiškinius, vykstančius daugiakalbėje ir daugiakultūroje aplinkoje, gretinti skirtingų kalbų elementus leksikoje, morfologijoje.

9-10 mokymosi metai

Sąmoningai stebėti kalbos reiškinius, vykstančius daugiakalbėje ir daugiakultūroje aplinkoje, gretinti ir taikyti skirtingų kalbų elementus leksikoje, morfologijoje, žodžių daryboje, sintaksėje. Suvokti gimtosios kalbos unikalumą, globalizacijos procesų poveikį gimtajai kalbai ir kitoms kalboms.

Tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros dalyko pasiekimų sritys

Jovana Šikšnian, Vilniaus „Santaros“ gimnazija, Bendrųjų programų atnaujinimo grupės narė

5. Literatūros ir kultūros pažinimas

5.1. Aptarti svarbiausius baltarusių/lenkų/rusų/vokiečių ir kitų tautų literatūros kūrinius, žymiausių rašytojų kūrybą istorijos bei literatūrinių ir kultūrinių epochų kontekste, suprasti ir paaiškinti jų kūrybos vertę.

5.2. Įvairiais aspektais analizuoti, interpretuoti ir vertinti literatūros ir kitus meno kūrinius, remiantis literatūros, kultūros ir istorijos, kalbos žiniomis; suprasti ir paaiškinti meninės raiškos ypatumus ir kuriamą prasmę.

5.3. Domėtis (suvokti ir apmąstyti) savo regiono, šalies ir savosios tautos kultūra, tradicijomis, istorija ir šiuolaikiniu gyvenimu; ieškoti baltarusių/lenkų/rusų/vokiečių ir lietuvių literatūros ir kultūros sąsajų, tarpkultūrinių ryšių, gerbti kultūrų įvairovę, aktyviai dalyvauti kultūriniame ir visuomeniniame gyvenime.

Tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros dalyko pasiekimų sritys

Jovana Šikšnian, Vilniaus „Santaros“ gimnazijos mokytoja, Bendrųjų programų atnaujinimo grupės narė

Literatūros ir kultūros pažinimas. Pavyzdžiai

5.2. Įvairiais aspektais analizuoti, interpretuoti ir vertinti literatūros ir kitus meno kūrinius, remiantis literatūros, kultūros ir istorijos, kalbos žiniomis; suprasti ir paaiškinti meninės raiškos ypatumus ir kuriamą prasmę.

3-4 mokymosi metai

Su mokytojo pagalba ir savarankiškai suformuluoti grožinio teksto temą, aiškiai išsakytą pagrindinę mintį. Apibūdinti veikėjus, aptarti jų santykius, paaiškinti jų veiksmus ir poelgius, mintis. Išsakyti išpūdį, paaiškinti įvykių priežastis, sąsajas. Apibūdinti kūrinio nuotaiką. Kitiškai vertinti informacijos patikimumą, pagrįstumą.

7-8 mokymosi metai

Savarankiškai skaityti skirtingų žanrų kūrinius. Aptarti turinį, svarbiausias idėjas, veikėjų charakterius. Apibūdinti kūrinio laiką ir vietą. Analizuoti, interpretuoti ir lyginti poezijos, prozos ir dramos kūrinius, aptarti vaizduojamąjį pasaulį, meninio teksto prasmę ir kalbos savitumą, diskutuoti apie kūrinyje svarstomas temas ir problemas. Analizuojant grožinės literatūros ar kitus meno kūrinius, sieti informaciją, gautą iš kelių skirtingų šaltinių.